

Прочитај и дајдругом, ако немаш поверења подметни.

КОМУНИСТ

Орган обласног комитета К. П. Ј. за Србију

Број 9, 10, 11. СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР, НОВЕМБАР. 1934 ГОД. Год. I

Седамнестогодишњица Октобарске Револуције

Пролетерска револуција у октобру 1917 године у Русији претставља велику победу међународне радничке класе у првом колу револуција и ратова. Седамнаестогодишњицу ове историске победе међународни пролетериат дочекује на почетку новог кола револуција и ратова. Оружани отпор радника у Аустрији 1934 године, огромни штрајкови у Америци, генерални штрајкови у једном низу земаља (Француска, Холандија, Грчка, Куба), оружани устанак у Шпанији, остварање акционог јединства пролетариата у низу земаља (Француска, Аустрија, Сав, Италија итд.) — то су дарови радничке класе целог света седамнестогодишњице победе своје класне браће на једној шестини земаљске кугле.

Буржоаска и реформистичка штампа данас више није у стању да прећути огромне успехе изградње социјализма у СССР. Грађанска јавност више не пориче да се социјалистички систем и у пракси показао бољим од капиталистичког. У првим годинама после победе револуције у Русији буржоаски апологети потрошили су море мастила у настојању да докажу да су планови комуниста неостварљиви, да Русији претстоји економско банкротство, да је народу у капиталистичким земљама боље него у Совјетској Русији итд. Факта из стварности и успеха СССР, разбили су у прах и пепео сва ово претсказивања капиталиста и рефор-

миста и њихове жеље.

Данас су се ти апологети, лекари и спасиоци капитализма помирили са чињеницом да СССР постоји, да је СССР издржао не само буру грађанског рата, последице империјалистичке интервенције и бло-

Друг Стаљин

каде, него и све ударце светске економске кризе и да СССР стално и непрекидно расте и сигурно напредује на путу социјализма. Али се они данас још теше надама и илузијама, да се совјетски пролетариат одрекао од светске револуције и да се повукао у „руско националне границе.“ Тиме они тумаче спољну политику СССР, његово ступање у Друштво народа, и његово настојање да с оним капиталистичким земљама, које су бар сада заинтересоване на одржању мира, успостави што тешњу сарадњу.

И у овом преварише се израбљивачи и њихови претставници. Бољшевици су омогућили победу револуције у 1917 години искоришћавајући супротности између двају империјалистичких табора. И тада су капиталисти пристанак бољшевика да са једном групом империјалиста закључе Брест Литовски мир тумачили као одрицање бољшевика од светске револуције. Данас бољшевици у лицу совјетске владе такође настоје — и та су настојања крунисана успехом — да у интересу пролетариата искористе супротности које постоје између двеју табора империјалистичких земаља: између оних које већ данас хоће рат (Јапан, Немачка уз учешће Енглеске и Пољске) и оних којима рат моментално није у интересу (Француска, Чехословачка, Америка). Јер и светски и совјетски пролетариат су заинтересовани на што дужем одржању мира. У колико је пауза мира између земаља империјализма и земље социјализма, која је наступила с крајем империјалистичке интервенције у 1921 години дужа, у толико ће позиције Совјетске Русије бити јаче, успеси социјализма, већи и пример Совјетске Русије за раднике и потлачене народе у другим земљама привлачнији. Друг Стаљин је на 17 конгресу рекао: „Радничка класа Совјетске Русије је део светског пролетариата, његова авангарда а наша је република дете светског пролетариата.“ Из овога камена темеља бољшевизма друг

Стаљин извучи за читаву политику Совјетске Русије овај закључак: „Остати до краја верним делу пролетерског интернационализма, делу братског савеза пролетера свију земаља.

Сваки успох пролетариата у разним земљама истовремено је успех пролетариата у Совјетској Русији. И обротно, Сваки успех у изградњи социализма у Совјетској Русији представља истовремено победу светског пролетариата. А успеси социализма у Совјетској Русији су огромни. У току првог петогодишњег плана (1928-1932) изградњом су темељи социјалистичке привреде. Разбијени су и последњи остаци капиталистичке класе — кулаци (богати сељаци). Сељаштво је сигурно стајло на пут изградње социализма. Изградњом је тешка индустрија која технички и по размаха превазилази најмодернија капиталистичка предузећа. Рад је претворен од омажженог бремена у племениту врлину. Стање радника, сељака и радног народа знатно је побољшано и стално се побољшава. Беспослица је искоренеана. Кризе су уништене. Точак осиромашења који у капиталистичким земљама повлачи за собом све шире слојеве, окренут је у супротном правцу. Национално угњетавање исчезло је. Глад и беда су такође иснезли. Неписменост је ликвидирана. Култура маса развијаси огромном брвином. Са дру-

гим петогодишњим планом (1932—1937) завршиће се ликвидација класа уопште и потпуно искоњавање узрока који рађају класне разлике. Преосатци капитализма биће истребљени не само из привреде него и из свести људи. Положај становника — градитеља социализма — побољшаће се два-три пута у поређењу са стањем у времену првог петогодишњег плана. У привреди ће електрична струја и хемиска сретства заменити пару. У 1937 години биће у поређењу са 1932 години повећана производња аутомобила за 837%, вагона за 531%, локомотива за 337%, ланене тканине за 46%, конзерви за 335%, трактора за 323%, жељеза за 303%, шећера за 302%, челика за 289%, електричне енергије за 283%, хемиске индустрије за 280%, меса за 276%, сложених машина за производњу сретстава за производњу за 267%, итд. Индустриска производња повећаће се у поређењу са 1932 годином за 2,1 пута а у поређењу са 1913 годином за за 8 пута. Резултати прве године и трију квартала друге године другог петогодишњег плана показују да ће сви ови планови бити не само испуњени већ да ће бити и преко предвиђенога.

Успеси политике мира СССР не значе да је опасност империјалистичке оружне интервенције против земље социализма

отклоњена. Јапан стално провоцира заједно са Хитлеровом Немачком ужурбано припрема контрареволуционарни рат. Због тога борба за заштиту СССР остаје и даље најсветлија дужност светског пролетариата.

Седамнаестогодишњица победе социјалистичке револуције поставља и пред раднике и сељаке Србије и осталих земаља Југославије четири основне задатке:

1) Широко популаризовати успехе изградње социализма у СССР.

2) Изградњивати широки и снажни противратни и противфашистички покрет, који ће спречити намере српске буржоазије да продужи са својим учењем у припремама рата против Совјета.

3) Присилити владајућу српску буржоазију да одмах успостави нормалне дипломатске и трговинске односе са СССР.

4) Свестрано појачати револуционарну борбу против велике српске војно фашистичке диктатуре и за победу радничко сељачке владе у свим земљама Југославије.

ПРОСЛАВА ОКТОБАРСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ У СОВЈЕТСКОЈ РУСИЈИ.

Радници, сељаци и остали радни народ у Совјетској Русији, који су под вођством револуционарне Бољшевзчке партије раскинули робске ланце капитализма и усвојили совјетску власт, власт радника и сељака, која је на једној шестини земљине кугле изградила ново, социјалистичко друштво — на свечан начин прославили су седамнаестогодишњицу Октобарске Револуције. Нарочито у Москви прослава је била величанствена. Московски радници поставили су себи за задатак да заврше читав низ огромних радова за 7 новембар. Као увек до сада тако и овога пута они су своје планове

испунили на 100 и више процената. Тако је урађено „чишћење“ Москве; све новоградње биле су до празника Октобарске револуције завршене, све скекле уклоњене, асфалт и калдрума у свима улицама поправљена. А то је огроман и од велике важности посао за варош од 3 милиона становника. Завршени су и читав један део подземне жељезнице, метра. Московске фабрике произвеле су велике количине робе, које нису предвиђени у плану за ову годину.

Изглед Москве 7 новембра био је величан. На свима зградама у свима прозорима биле су исакните Заставе и др

вени написи, добродошлице страним делегатима и поздравни совјетским „Херојима труда“ (јунацима рада), револуционарне пароле итд.

На трговима били су изложени модели фатрика и машина произведених у седамнаестој години победе пролетерске револуције у Русији. Ту је био и стратостат и диновски авион „Максим Горки“ и догор челиускинаца и канал који спаја реку Москву са Волгом итд.

Трг Совјет са огромном зградом Дома Совјета био је у знаку совјетске политике и економије: поред огромних портрета друга Стаљина и Кага-

новића биле су изложене статистике о порасту становништва, о стању колхоза, о успесима изградње другог петогодишњег плана. Позоришни трг био је у знаку совјетске литературе. Испод слике Максим Горког била су поређана сва његова дела на свима језицима на које су преведена. Ту су била изложена дела и слике свих значајних совјетских писаца. А такође и модел огромне совјетске радио станице.

„Краснаја Плошчад“, „Црвени трг са маузолеумом Лењина“, био је сав црвено декорисан. На степеницама маузолеума остављено је место за владу, стране радничке делегације и дипломатски кор. Огромне масе радника, сељака и осталог радног народа кренуле су према Црвеном тргу где је била главна свечаност, смотра Црвене армије, оружане гарде светскога пролетариата и демонстрације радника и сељака.

Када је часовник на кремљском торњу тачно избио десет сати на кремљској капији појавио се на коњу друг Ворошилов. На његов поздрав отпоздравља 80 000 црвеноармијца са громким: хура! Затим се на трибини појављује вођа

светскога пролетариата друг Стаљин бурно поздрављен од огромне масе и чланови совјетске владе. Оркестар свира интернационалу. Отпочиње смотра војске. 80 000 пролетерских војника оружана гарда светскога пролетариата у цуној спреми дефиљује пред својим командантом другом Ворошиловом, поздравља владу, делегације страних радника и дипломатски кор. Војни аташеи капиталистичких држава нису се баш одушевили гледајући бесконачне редове топова и танкова најмодерније конструкције По асфалу грме танкови, изнад глава авиони. За овима се појавио циновси авион „Максим Горки“ са чије палубе оркестар свира интернационалу. После завршење смотре биле су демонстрације радника, сељака и осталог радног народа. Милион и по људи, жена, деца марширали су читавих осам сати преко Црвеног трга. У поворцу су били стари партизани, „ворошиловски стрелци“, ту је био стари партизан Бандарев, који је друга Ворошилова учио да пуца из револвера он са поносом носи значку „ворошиловског стрелца“ и другарица Старостина са сво

јом црвеном заставом, коју је на барикадама 1905 године прихватила од свга мужа који је тада погинуо. Затим радници из фабрике, предузећа, сељака школе, спортисти, све се слива у огромну одушевљену масу. Нема више разлике између радника и интелектуалаца. Ничим, ни спољашношћу они се не разликују. Студенти, лекари, професори изгледају исто као и текстилни радници.

Ади свечана прослава октобарске револуције није била само на Црвеном тргу већ и у осталим деловима Москве, и на осталим трговима и по осталим улицама. Тако су на Пушкиновом тргу говорили другарица Крупскаја и Максим Горки.

И у другим великим, малим градовима, на селима у колхозима СССР, свуда су радници сељаци и остали радни народ, који се ослободио капиталистичког јарма, и који је сада узданица пролетериата целога света, прославио са одушевљењем дан победе пролетерске револуције, манифестујући своју оданост светској пролетерској револуцији.

СМРТ АЛЕКСАНДРА КАРАЂОРЂЕВИЋА.

9 октобра убијен је у Марсељу Александар Карађорђевић. Атенатор потиче из кругова хрватских и македонских национал-фашиста.

Александар Карађорђевић био је носиоц најсуровијег режима белог терора и дивље експлоатације радничке класе и најбезобзирнијег угњетавања, пљачке несрпских народа и националних мањина у т. з. Југославији. С обзиром на спољну политку овај режим је био режим припреме новог империалистичког рата а нарочито припреме суделовања Југославије у контрареволуционарном рату против СССР.

Војно-фашистичка диктатура као отворена диктатура владајуће крупне српске буржоазије само је последња најкрвавија фаза тога режима белог терора безграничне експлоатације и угњетавања. Фаза, која је обележена мучким убиствама у полицијским затворима десетака

најбољих бораца радничке класе, обележена пуним затворима и казним заводима, обележена страховитим снижењем животног нивоа радних маса града и села, обележена снижењем и грабежом радника са стране капиталиста, безграничном пљачком радног сељаштва са стране велпоседника и финансијског капитала, обележена гладовањем више од пола милиона незапослених и милиона упропаћених сељака, обележена најзад још грубљим угњетавањем Хрвата, Словенца, Македонаца, Црногораца, Арнаута и осталих несрпских народа. Војно-фашистичка диктатура је само последња етапа тога режима, који је отпочео са стварањем велико-српске „Југославије“ и био до поглашења војно-фашистичке диктатуре обележен војном окупацијом несрпских земаља, у ништавањем читавих албанских, македонских и црногор

ских села помоћу казнених експедиција, масовним батињањима у Хрватској, убиством хрватских претставника у београдском парламенту, обзном и законом о заштити државе против радничке класе и њене авангарде.

Као реакција, као освета дошао је са ситно-буржоаске стране атентат којом је приликом по ред Александра Карађорђевића био убијен и Француски министар Барту.

Комунисти су далеко од тога као небо од земље да лију лажне крокодилске сузе због убиства у Марсељу. Такве су зе лије буржоазија и њена штампа а нарочито талијански и маџарски фашисти, чији су прсти били директно умешани у читав низ атентата и покушаја атентата, који су последњих година извршени у Југославији.

Комунистичка партија Југославије као и цела Комунист

јак Интернационала одлучно се борију агентате и индивидуални терор као сретство борбе. Атентати су сретство борбе ситнобуржоаских очајника фашистичких и белогардистичких провокатора као што се то јасно показало убиством Воровског, Војкова од стране белогардистичких бандита и атентата Горгулова. Па и онда кад те атентате врше ситнобуржоаски занешенаци из редова угњетених нација, они су у коначној линији оружје у рукама фашиста, као што је то био случај у Марсељу.

Режим који изражавају владавине појединих класа не обрају се и не могу се оборити атентатима и убиствима појединих личности као претставника и носиоца тих режама. Атентат у Марсељу неће донети ослобођење Хрватима, Македонцима и осталим несрпским народима од велико-српских угњетача, већ још дивљији и крвавији бели терор као освету од стране београдских властодржаца.

Насупрот агентата и индивидуалних акција, Комунистичка Партија истиче револуционарну борбу маса као једино сретство борбе које ће тим масама донети истинско социјално и национално ослобођење. У ту борбу зове, организује и води пролетаријат, радно сељаштво и угњетене народе Компартија.

Компартија говори Хрватском и свим осталим угњетеним народима; спас и ослобођење неће вам донети никакве индивидуалне акције, никакви појединци, никакви господски буржоаски политичари, било

споразумаши, било националфашисти или клерикал-фашисти. Спас из страховите пљачке и угњетавања и национално ослобођење можете извојевати једино ви сами својом борбом у савезу са радним народом Србије, у савезу са радничком класом и под њеним руководством. Комунистичка партија пружа братску руку угњетеним народима за заједничку револуционарну борбу против заједничког непријатеља.

Задаћа комуниста састоји се у томе да припремају, организују и предводе те борбе маса, почињући од борбе за њихове свакодневне и непосредне захтеве, повезујући и развјајући их до највиших облика: до масовног политичког штрајка, генералног штрајка и оружаног устника. Ослобођење радника је дело самих радника.

Задаћа комуниста састоји се у томе да припремају и руководе борбама и штрајковима радничке класе против капиталистичке експлоатације, против снижавања надница, за хитну помоћ незапосленима, за слободу збора и договора, организовања, штампе итд. Задаћа је комуниста да припремају и руководе борбама сељачких маса против пљачке са стране велепоседника и финансиског капитала, против егзекуција, против пореза. Задаћа је комуниста да организују и руководе борбу национално угњетених маса против свих облика националног угњетавања, за њихово национално ослобођење.

Задаћа је комуниста да сав ра

дни народ града и села мобилизују и поведу у борбу против рата, против фашизма и фашистичких организација, против војно-фашистичке диктатуре, у борбу против белог терора, у борбу за уклањање закона о заштити државе, у борбу за неодложено ослобођење свих политичких и војних осуђеника.

Смрт Александра последњег изазваће с једне стране још већи крвави терор против радничке класе и угњетених народа, а с друге стране она ће не сумњиво убрзати и заоштрили процес распадања у фашистичком табору владајуће буржоазије, и међусобну борбу појединих класа.

Управо услед тога поставља се пред све комунисте још оштрије задаћа организовања, припреме и руководства борбама најширих маса и осигурања руководеће улоге пролетаријата у тој борби.

Од делатности комуниста, од њихове способности да мобилишу и руководе борбама маса зависи у којој ће мери и којом ће брзином процес распадања у фашистичком табору бити искоришћен за рушење омрженог фашистичког режима и за изградњу на његовим рушевинама радничко сељачке совјетске власти.

Идућим тим опробаним бољшевичким путем Комунистичке Партија ће повести масе и одлучну борбу за обарање војно-фашистичке диктатуре и монархије, повешће их у победоносну радничко-сељачку револуцију, која ће донети радничко сељачку совјетску власт у свима земљама Југославије.

„КОМЕМОРАЦИЈА“ У МОСКВИ АЛЕКСАНДРУ ПОСЛЕДЊЕМ.

Успеси пролетаријата Совјетског Савеза у изградњи социјализма од пресудног су значаја не само за пролетерску класу целог света, већ и за међународну политичку оријентацију капиталистичких држава.

Велике капиталистичке силе не третирају више СССР као „мрачан део земаљске кугле“, СССР није више само мета злочиначких империалистичких тежња капиталиста, СССР је сада једна велика светска сила од великог утицаја у међународној политици. Империалистичке

силе не могу га више игнорисати у иностраној политици. Преко СССР-а светски пролетаријат игра сада једну значајну улогу у међународној политици.

Под притиском ситуације створене овим утицајем Совјетског Савеза на међународну политику принуђена је велико-српска буржоазија да одустане од свог досадашњег политичког става према СССР: она је принуђена да напусти табор оних капиталистичких држава које отворено воде политику

против Совјетског Савеза и да своју инострано-политичку линију у односу према СССР саобрази политичком ставу оних капиталистичких држава, на челу са Француском, којима је моментално још у интересу да се у свету одржи стање успостављено Версајским уговором. У ту сврху, да би имале што чвршћу ослонац за своју политику, те државе на челу са Француском, склапају пактове и успостављају дипломатске односе са Совјетском Са-

Без обзира на то што тим капиталистичким државама не лежи на срцу светски мир, већ се ту ради само о њиховим металним интересима у међусобној борби са осталим империалистима, Совјетски Савез склала са њима пактове о не нападању и прима се сарадње у Друштву народа, да би и даље могао несметано радити на делу изгађивања социализма, који је од неочењивог значаја не само за пролетариат Совјетског Савеза већ и за пролетариат целог света. На овај начин совјетска влада и на делу доказује своју готовост да активно сарађије на политици светскога мира. Али она је исто тако начисто са тим да је рат неизбежан у капиталистичком друштву, да се не може отклонити пактовима и дипломатским спекулацијама, исто као што је и контрареволуционарни рат против Совјетског Савеза неминован у најскоријој будућности. Пљачкашки контрареволуционарни рат против Совјетске Русије и империалистички рат може само пролетариат целог света претворити под вођством Коминтерне и њених секција Компартија у револуционарни рат експлоатисаних против експлоататора и једном за увек уништити капитализам, успоставити совјетску власт рад-

ника и сељака а тим и отклонити сваку могућност империалистичког рата.

Ситуација у коју је велико-српска буржоазија дошла због ове неопходне измене своје политике према Совјетском Савезу врло је незгодна за београдске узурпаторе. Црвена застава са српом и чекињом на бившем руском царском посланству, одмах преко пута двора крволочних Карађорђевића, у коме још за кратко време тугоље белогардски разбојници, биће још један видан знак краха велико-српске политике. На згради бившег царског руског посланства лепршаће се застава која ће обележавати још једну освјену тачку на пољу међународне политике од стране не само совјетског већ и пролетариата целог света па и пролетариата земља Југославије. Овај успех даће још више потстрека пролетариату Југославије у борби за своје класне интересе. Ето, то је оно што жуљи велико-српску буржоазију и због чега оклева и одуговлачи са успостављењем дипломатских односа са Совјетским Савезом и које не хтела не хтела у најкраћем времену морати успоставити.

Да би на неки начин колико толико прикрила и маскирала крах своје досадање про-

тивсовјетске политике велико-српска буржоазија се послушила погибјом Александра Последњег, коју је такође искористила и за организацију фашистичких демонстрација приликом погребња Александра Последњег. Тако је измишљена прича о „комеморацији“ Александру Последњем у Москви и кроз штампу сервирана као телеграм агенције „Авала“. Међутим, никаква комеморација поводом смрти Александра Последњег није било у Москви. Све су то само измишљотине велико-српских крволока да би на тај начин оправдали промену своје политике према Совјетском Савезу. Совјетска влада, Коминтерна, исто као и совјетски пролетариат и његова авангарда Бољшевичка партија свесни су свога историског великог задатка и дужности према пролетерској класи целог света. Совјетски револуционарни пролетариат са својом авангардом никада неће отступити са пута револуционарне борбе за ослобођење пролетариата целог света од капиталистичког јарма, исто као што је пролетариат у капиталистичким земљама на челу са револуционарним Компартијама свестан својих дужности према својој дичној отцибини Совјетском Савезу.

У ПОМОЋ ШПАНСКОМ ПРОЛЕТАРИАТУ!

Револуционарни покрет у Шпанији је још један знак по четка новог кола револуције и ратова. Главна сила револуције у Шпанији, пролетариат, сељаштво, угњетени народи (Баски, Каталонци) и ситна буржоазија, срушила је 1931 г феудализам у Шпанији и тако извојевала пуну победу буржоаско-демократске револуције.

Крупна буржоазија помагала је револуционарно-ослободилачки покрет раднога народа Шпаније све донде док јој је овај помогао да потискује са власти остатке феудалана и док није учврстила своју класну превласт.

Крајем септембра ове године револуционарна борба раднога народа Шпаније дошла је у ту фазу да је озбиљно угрозила класну превласт буржоазие. Авангарда шпанскога про-

летариата, револуционарна Комунистичка партија Шпаније заузимала је сваки даном и заузима све нове позиције у вођству револуционарног покрета. Зато да би зауставила ток револуционарне борбе, прерастање буржоаско-демократске револуције у пролетерску и осигурала своју класку над владу, шпанска буржоазија направила је споразум и образвала владу са реакционарним клерикал-фашистима, којој је на челу „левичар“ Леру.

На образовање ове владе пролетариат Шпаније одговорио је генералним штрајком у коме су учествовали и комунисти и социал-детократи и анархо-синдикалисти. Штрајк су подупрли и претставници левих републиканаца, угњетени народи и сељачке масе. Убрзо се генерални штрајк претворио

у оружаони устанак кога је буржоазија са клерикал-фашистима угушила.

Али борба раднога народа под вођством К. П. Шпаније и поред страховитог терора и зверских убиства револуционарних бораца, ни издалека није престала. Њу и даље херојски води пролетариат, радно сељаштво и угњетене нације под вођством Компартије, а ту борбу преузима и пролетариат целог света под вођством Коминтерне, која позива и мобилише радничку класу целог света, без разлике на политичко убеђење, да притекне енергичном међународном акцијом у помоћ својој класној браћи у Шпанији.

Увиђајући неопходност солидарности и помагања револуционарне борбе шпанског пролетариата и Ц. К. наше парт-

ије упутио је вођству социал-демократске партије у Југославији, без обзира на сва размишљања у политичкој линији са њима, писмо у коме их

Ж. Топаловићу, В. Крекићу, Ј. Јакшићу, И. Павчевићу, М. Белићу, В. Пфајферу и Седеју.

Другови!

У Шпанији се боре на живот и смрт револуција и контрареволуција. У једном фронту раме уз раме боре се као лавови комунистички, социјалистички и анархистички радници Шпаније и Каталоније. Фашистичка влада Леру — Ђил — Роблес оборила се свим средствима војне силе на радништво и сељаштво. Преки судови и крвници жању крваву жетву. Победа монархистичко-фашистичке реакције у Шпанији значила би тежак ударац за интернационални пролетаријат. Само јединствена борба међународног пролетаријата може да заустави крвничку руку у Шпанији и да стане на пут шпанолској и светској реакцији. Зато је Извршни Одбор Комунистичке Интернационале предложио Социјалистичкој Радничкој Интернационали да се одмах, без одвлачења организују заједничке акције у свим земљама са циљем да помогне шпанским радницима и да се спречи потпомагање фашистичке шпанске владе са стране других капиталистичких земаља.

Претставници Социјалистичке Интернационале — не одбијајући директно и отворено К.И. изјавили су да ће одговор на тај предлог моћи дати тек седница Извршног Одбора С. И. која се састаје тек 13 новембра у Паризу.

Али фашистички крвници не чекају са убијањем шпанских радника и сељака, наша је дужност да нашим друговима и браћи у Шпанији безодвлачно прискочимо у помоћ. Свако отезање и одуговлачење било би једнако злочину и издајству прем јуначким шпанолским

УРЕД ЗА ОСИГУРАЊЕ РАДНИКА ПОМАЖЕ ВЕЛИКО—СРПској БУРЖОАЗИЈИ

Велико-српска буржоазија грозничаво се спрема за рат. Пошто су јој у ову сврху потребне огромне суме новаца то је захтевала од свих својих услова за плаћање радног на

позива на заједничку сарадњу и акцију за помоћ пролетаријату Шпаније. Ово писмо нашега Ц. К. доносимо у целости.

и каталоским радницима и сељацима.

Зато вам предлагемо да не чекајући ни једнога дана организујемо заједничке акције комунистичких, социјалистичких и уопште свих радника у свим земљама Југославије са циљем указивања моралне и материјалне помоћи радницима у Шпанији у њиховој борби.

Никакве посебне претходне услове за остварење те наше заједничке акције не постављамо. Главно нам је да се што брже и што делотворније укаже помоћ шпанском пролетаријату. Спровођење саме акције, то је наш једини услов.

При томе поново подвлачимо да за време трајања заједничке акције престајемо на обушту борбе и критике свих оних организација и група које буду ту акцију поштено и лојално спроводиле.

Ц. К. К. П. Ј.

Наше организације и другови у случају оклевања социјал-демократског вођства или одбијања заједничке сардње и уопште ако се буду одрекли ове своје свете дужности, не смеју заборавити на своју обавезу према шпанском пролетаријату. Они треба да сами предузму акције, да организују протестне зборове, демонстрације и сакупљају новчане прилоге за помоћ својој шпанској класној браћи.

Живела револуционарна борба шпанског пролетаријата, угнетених нација и сељака!

Живела К.П. Шпаније!

рода па и од т.з. „социјалних услова“, које у првом реду имају задатак да плаћају пролетаријат, да јој у што краћем року предаду опљачкане новце. Велики број оваквих инсти-

туција да би маскирале ову намеру буржоазије „својевољно“ су држави „понутиле“ своју помоћ у сврху „јавних радова“ који ће по њиховом тврђењу олакшати тежак материјални положај широких радних маса.

Ово је, међутим, само један провидан трик. Велико-српска буржоазија нема намеру да помогне радном народу, јер кад би то хтела, она би онда оне десетине милијарда, које је за време од како пустоши економска крива дала на наоружавање, дворску камарилу и угнетачки апарат, поделила радном народу. Новац, који се прибира за „јавне радове“ потребан је уствари велико-српској буржоазији за изградњу стратегичких путева и склоништа од загушљивих гасова у будућем рату. А ако случајно овај новац буде био потребан у какве друге сврхе на пр. за куповину нових топова, танкова или другог ратног материјала онда ће велико-српска буржоазија тај новац употребити и у ту сврху, за то јој није потребна нијака дозвола. Тако је и позната плачкашка установа на челу са „другом“ Негосавом Илићем похитала у помоћ велико-српској буржоазији. Уред за осигурање радника уместо да притекне у помоћ болесним и незапосленим радницима дао је велико-српској држави 35% од огромне суме коју је опљачкао од радника и намештеника у име осигурања у случају несреће. Ова сума износи 20 милиона динара. Истовремено Уред за осигурање радника „ принуђен“ је због привредне кризе своје инвестиције на „најнужније потребе“ отпуста редуца свје намештенике.

ТРАЖИМО:

Да Уредсак „уштеђе вина“ буде раздељен као помоћ незапосленим радницима!

Да осигурање радника и намештеника плаћају послодавци!

Доле са империјалистичким ратом и ратом против СССР!

ПРИМИЛИСМО:

Од друга Ђоке 200 динара.
Редакција.

ОТЗГ „НЕСПОРАЗУМ“

До пре извесног времена група десних фракционаша из говарала се на неки „неспоразум“ што није у вези са партијом и на тај начин избегавала да призна необавештеним друговима право стање ствари: да су они искључени из партије због свога антипартиског, фракционашког рада.

У мају ове године наша је Компартија пружиола могућност повратка овим друговима у партију под условом да сами признаду и критикују своје раније грешке и у целости признаду политичку линију партије (види уводник „Комунисте“ бр. 4—5). Они то нису хтели учинити и с тим је њихово ступање у партију онемогућено с њихове стране.

Сада ти другови покушавају међу нашим друговима да њихово искључење из партије објасне лажно, као један маневар да би им се олакшало положај пред полицијом и да они уствари нису из партије искључени. То је, међутим, један ординаран лаж, другови бр. 10—15 искључени су из партије и њихово искључење и данас је на снази.

ЧЕТИРИ БЕГЛУЧКО-КАРНА БСРЦА СА БРОДА „ДУБРОВНИК“ УБИЈЕНА.

На највећем ратном броду Југословенске морнарице, на коме је Александар Последњи путовао последњи пут у Француску, ухапшена су средином августа 1934 г. четири морнара, код којих је нађена нелегална комунистичка литература. Одмах после хапшења та су четири морнара са још једним из Котора стрељани без икаквог суда и истраге. Да би прикрила свој злочин војна команда шири гласове, да су се ти морнари попели на јарболе брода „Дубровник“ и извршили самоубиство скочивши у море.

Овај злочин велико-српске буржоазије неће обесхрабрити револуционаре борце у велико-српској војсци, они ће у заједници са револуционарним пролетаријатом још жешће развти борбу за рушење војно-фашистичке диктатуре о успостављења совјетске власти у земљама Југославије.

Живели револуционарни борци пролетаријата у велико-српској војсци!

ИЗ СМЕДЕРВСКЕ ФАБРИКЕ „САРТИД“.

У Фабрици „Сартид“ у Смедеррву производи се обичан и подвиковани гвоздени лим. Капацитет фабрике већи је од укупне потрошње тих производа у Југославији те зато ова фабрика која је једина у земљи ужива царинску заштиту.

Лим се производи на врло примитиван начин те су зато услови рада због већког напора при послу, високе температуре и загушљивог гаса, који куља из пећи. У којима се загрева гвезде за ваљење, убитачни за здравље радника. За овај поздавље врло рђав посао, бирају се радници са села млади, здрави и снажни, који после неколико месеци напорног рада бивају потпуно онеспособљени за какав било посао и као такви отпуштени са рада. За побољшање радних услова у овој фабрици нема никаквог изгледа јер се Фабрикантима не исплати да модернизирају фабрику, пошто радну снагу имају скоро бадава а пред фабриком чека читава маса оних који не заузети места оних који су се радећи у овој фабрици онеспособили за какав било посао.

У фабрици рад није сталан већ се подешава према потражњи. Производе се и пољопривредне алатке. На овом послу радници раде на парче. Што год радник више посла уради у толико послодавци скидају цену по комаду, тако да се зарада сада креће од 2 до 4 динара на сат и то при најнапорнијем раду. Поред овога велика је оскудица у простору а машине су потпуно незаштитене и радник није ни мало обезбеђен од несретног случаја.

На бродоградилшту „Сартида“ јавља се често потреба за раднике, нарочито за електрошвајсере. После огласа јављају се кандидати. Пословођа узима потребан број који раде 30 дана на пробу. За то време радници дају од себе све што имају да би задовољили послодавце. После 30 дана саопштава им пословођа да ће добити упослење за минималну надницу и радници су приморани да напусте посао. На њихово место долазе други, које ће послодавац максимално искористити за 30 дана са минималном надницом и онда опет нови. Ову методу измислио пословођа да би што више користи извукао

ИЗ П Р Е Д У З Е Ћ А**„РАДНИЧКЕ ВОЂЕ“ ИЗ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЦЕНТРАЛЕ ИЗЈАВИЛИ САУЧЕШЋЕ ПОВОДОМ СМРТИ АЛЕКСАНДРА ПОСЛЕДЊЕГ.**

Радништво електричне централе у Београду, као и цела радничка класа у земљама Југославије, њутке је примило вест о убиству Александра Последњег од стране Хрватских фашиста. Нико од свесних, поштених, некорумпираних пролетера није могао зажалити за овим крвоолоком радничке класе. Радништво електричне централе било је такође свесно да се смрћу Александра Последњег неће побољшати положај радничке класе. Напротив оно је било свесно да ће убиство Александра Последњег велико-српска буржоазија искористити да још више појача свој бестивални терор.

Једини који су се ожалостиле смрћу Александра Последњег од радништва електричне централе били су одреди радничке класе које је велико-српска буржоазија преко својих плаћеника корумпирала. У име

те групе радника отишли су трнега дана после убиства Александра Последњег у двор крвавих Карађорђевића „други“, који се и сада размећу „левицарством“ Анте Турковићу, Ребићу, Фирмописац и повуеник раднички у електричној централли и Вора Совчић, заменик радничког повереника и изјавили саучешће породици Александра Последњег и крвавој Југословенској влади. Тако су на крају крајева ти дугогодишњи бремзери радничког покрета, који су под маском револуционарства уносиле забуну у наш револуционарни покрет својим фракционашењем, скинули са лица маске и отворено иступили као буржоаски плаћеници.

Радништво електричне централе презире и мрзи ове издајнице радничке класе.

Рад. доп.

његов послодавац.

Поред посаовође који при-
ма месечну плату од 11.000
динара, зато што је веран пас
фабриканата код искоришћава
ња радника у фабрици ради и
полицијски агент Сава Пс-
повић који се још неколи-
цином својих помагача будно
мистри на раднике и случајно
ако приметите кога борбенијег
радника реферишу га управи
фабуике и овај бива моментал-
но без икаквога образложења

УСПЕО ШТРАЈК РАДНИКА НА ЗЕМУНСКОМ КАНАЛУ.

У Земуну је запослен велики
број радника на копању канала.
Плате су им 2 динара на сат.
Послодавцу се то учинило
много и зато су радницима
снижене плате на 1.50 по сату.
Ово су радницима саопштили
у суботу а у понедељак радни-
ци нису хтели отпочети посао
док им се наднице не повиси
опет на 2 динара. Послодавци
су у почетку били упорни на-
дајући се да ће сломити радни-
чку борбеност али су убрзо о-
сетили да је раднички борбени
фронт чврст као челик и да се
ни на који начин не може раз-
бити: ни помоћу коморашких
бремзера и помоћу кундака
крволочне велико-српске поли-
ције те су тако били принуђе-
ни да радницима поново повисе
на 2 динара. Те су се тако
радници извојевали повишење
својих надница поново вратили
на посао. Нека овај случај по-
сужи као пример и осталом
радиштву да се једино борбом
може извојевати повишење над-
ница и побољшање радних ус-

отпуштен из фабрике. На на-
чин и помоћу фабричких стра-
жара, који су наоружан по ку-
шавају капиталисти да сло-
ме борбеност радника али им то
не полази за руком. Радници
се групишу, стварају свој Фро-
нт и свесни су да само путем
револуционарне борбе могу по-
бољшати своје животне усло-
ве и ослободити се од капита-
листичког јарма.

Рад. доп.

лова. Фракционашима да не
треба чекаати на „боља време-
на“ већ свуда, на сваком мес-
ту одмах приступати радикал-
ним револуционарним методама
у борбу за свакодневне насущ-
не захтеве. А социал-демократ-
ским радницима да не треба
да се ослањају на „интервени-
је код надлежних од стране
својих вођа, већ да сами себи
морају извојевати боље надни-
це и боље радне услове. То
им нико не може извојевати а
најмање коморашки плаћеници
велико-српске буржоазије. То
им чак не може извојевати ни
наша револуционарна Кому-
нисичка партија, она им само
може показати пут и повести
у борбу којом ће побољшати
своје наднице и радне услове
уопште већ и којим ће једном
за увек крушити власт буржо-
аских крвопија и капиталистич-
ки систем уопште и успостави-
ти совјетску власт радника и
сељака у свим земљама Југо-
славије.

Рад. доп.

ИЗ СИНДИКАТА

КОМРАШИ ПОКУШАВАЈУ ДА УГУШЕ БОРБЕНОСТ РАДНИКА.

Коморашима гори под под-
ногама те зато су уложили
све своје силе да сло-
ме борбе ност радника у „њиховим“ ор-
ганизацијама. Због тога је кон-
цем септембра Главни раднички
совез сазвао седницу месног
синдикалног већа.

У прочвљу овога већа седе-
ли су познати бремзери радни-
чке борбе Лука Павичевић и
Милорад Белић а поред њих
— злу не требало — Космајац
познати крволоч радничке кла-

се. Белић је говорио о томе ка-
ко су се у последње време у
„њиховом“ синдикалном
покрету показали извени
симптоми који их „забрињава-
ју“ т.ј. пејавили су се „извес-
ни елементи левице“ који ства-
рају опозицију. На широко и
на дугачко говорио је о штет-
ности тих незадовољника за
раднички покрет и уложио све
своје силе да увери раднике о
исправности У. Р. С. С. Је-овог ра-
да и захтевао од радника да

безусловно спрече њихову
против радничку политику а
да те незадовољнике, који не
виде никакав други резултат
од њиховог политике сем тра-
што су добивене повластице
за претставе Народног позор-
ишта — јединоставно поткажу,
провоцурају „надлежнима“ у
синдикату. И онда се дуго за-
држао на разлагању потребе
завођења „контроле, реда и
дисциплине у синдикату“. У
овоме га је надопунио Паве-
лић и као закључак поднео
присутним да изгласају резолу-
цију која трба да озакоми њи-
хове жеље у статутима М. Р. С. С.
Ј-а, који би се реформисао на
идућем конгресу.

Између осталог резолуцијом
се тражи 1) да Главни раднич-
ки савез „по указаној потреби
врши преглед финансиског и
административног деловања
свих саставних организација;
2) да преко својих чланова
присуствује свима седницама и
и састанцима појединих орга-
низација са правом саветодав-
ног гласа.

А организацијама конрес остав-
ља у дужности да од М. Р. С. С.
овлашћеним делегатима у из-
вршењу предњих одлука буду
предусретљиви и све састанке
да им благовремено пријављу-
ју.

Та је резолуција стављена у
присуству Космајца јавно на глас-
сање и то на такав начин да
гласати против те резолуције
значило би ту јавно пред Кос-
мајцем, који злочиначки вреба
револуционарних раднике, при-
знати не неслагање са против-
радничком политиком комора-
ши већ се уврстити у ред „ле-
вичарских“ елемената. Тако су
плаћеници буржоазије успели
да се резолуција изгласа. Али
овим вије завршена борба про-
тив њихове противрадничке по-
литике. Класно свесни радници
осећају потребу и они се груп-
пишу у јединствен фронт про-
тив свога класног непријатеља,
буржоазије и њених плаћеника.

Рад. доп.

Допис који нису отшампан
у овом ући ће у следећи број
Редакција

